

4.2.1 การจัดการน้ำเสียของสำนักวิทยบริการ

4.2.1 (2) หน่วยงานมีการบำบัดน้ำเสียอย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตามบริบทของหน่วยงาน เช่น มี ตะแกรง ดักเศษอาหาร อุปกรณ์บำบัดน้ำเสียถึงดักไขมัน ระบบบำบัดน้ำเสีย เหมาะสมกับองค์ประกอบของน้ำเสีย

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม มีการดำเนินงาน ด้านการจัดการน้ำเสีย ภายในอาคารบรรณ ราชนครินทร์ เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและอนามัย โดยได้วางแผนการจัดการน้ำเสียที่เกิด จากกิจกรรมต่างๆ ภายในอาคาร ซึ่งมีทั้งจากการใช้บริการของผู้ใช้ห้องสมุด การปฏิบัติงานของบุคลากร และ กิจกรรมจากร้านอาหารและเครื่องดื่ม จึงได้จำแนกประเภทของน้ำเสียตามลักษณะการใช้งานและความเหมาะสม ในการบำบัด โดยแบ่งน้ำเสียในอาคารออกเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

1. น้ำเสียจากห้องสุขา (Black Water) อาทิ เช่น

- น้ำเสียจากโถสุขภัณฑ์
- น้ำเสียจากการทำความสะอาดห้องน้ำ

น้ำเสียจากห้องสุขาจะไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารโดยตรง เพื่อผ่านกระบวนการบำบัดให้ได้ มาตรฐานก่อนปล่อยสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ

2. น้ำเสียจากการอุปโภค (Grey Water) อาทิ เช่น

- น้ำจากอ่างล้างมือ
- น้ำจากการทำความสะอาดพื้นและทำความสะอาดห้องน้ำ
- น้ำทิ้งจากเครื่องปรับอากาศ

น้ำเสียจากการอุปโภคจะไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารโดยตรง เพื่อบำบัดให้ได้คุณภาพตาม มาตรฐานก่อนปล่อยสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ

3. น้ำเสียจากห้องอาหาร/พื้นที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (Kitchen Waste) อาทิ เช่น

- น้ำจากการล้างภาชนะ
- น้ำจากการประกอบอาหาร
- มีการปนเปื้อนของน้ำมัน ไขมัน และเศษอาหาร

น้ำเสียจากห้องอาหาร/พื้นที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ต้องผ่านการบำบัดขั้นต้นด้วยถังดักไขมันก่อน เพื่อแยกน้ำมันและไขมันออก ป้องกันการอุดตันของท่อและลดภาระการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย จากนั้นจึง ไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารต่อไป

การติดตั้งถังดักไขมัน

ภาพที่ 1 แสดงภาพถังดักไขมันที่สำนักวิทยบริการติดตั้ง

สำนักวิทยบริการได้ทำการติดตั้งถังดักไขมัน VAVO GREEN บริเวณห้องครัว ชั้น 1 เพื่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของอาคาร โดยถังดักไขมันนี้มีระบบการทำงานที่ใช้หลักการแยกชั้นของเหลวตามธรรมชาติ เมื่อน้ำเสียจากครัวไหลเข้าสู่ถังไขมันจะลอยตัวแยกชั้นขึ้นด้านบน ทำให้สามารถแยกไขมันออกจากน้ำได้ ถังดักไขมันนี้สามารถติดตั้งได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเนื่องจากไม่ใช้สารเคมีในการบำบัด อย่างไรก็ตาม เพื่อรักษาประสิทธิภาพการทำงานและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จำเป็นต้องมีการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอด้วยการดักไขมันที่สะสมออกเป็นระยะ

นอกจากนี้ สำนักวิทยบริการ ยังได้กำหนดแนวทางการลดปริมาณน้ำมัน ไขมัน เศษอาหารจากแหล่งกำเนิด โดยมีมาตรการดังนี้

การจัดการก่อนล้าง

- เช็ดคราบน้ำมันและไขมันออกจากภาชนะด้วยกระดาษหรือผ้าก่อนล้าง
- กวาดหรือขูดเศษอาหารลงถังขยะให้มากที่สุดก่อนนำไปล้าง
- แยกเศษอาหารและน้ำมันที่เหลือใส่ภาชนะเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

การล้างที่ถูกวิธี

- ใช้อุปกรณ์ขูด/ตะแกรงดักเศษอาหารในอ่างล้างจาน
- ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีฉลากเขียว หรือข้อความที่ระบุว่า "ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม" ในปริมาณที่เหมาะสม

การดูแลระบบระบายน้ำ

- ติดตั้งตะแกรงดักเศษอาหารที่ท่อระบายน้ำ
- หมั่นเก็บเศษอาหารออกจากตะแกรงอย่างสม่ำเสมอ
- ตรวจสอบและทำความสะอาดท่อระบายน้ำเป็นประจำ

การปฏิบัติที่ถูกต้อง

- รวบรวมภาชนะให้มีปริมาณมากพอก่อนล้าง เพื่อประหยัดน้ำและลดปริมาณน้ำเสีย
- ไม่เทน้ำมันหรือไขมันที่ใช้แล้วลงในท่อระบายน้ำโดยตรง
- ให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างถูกวิธี

ติดตั้งถังไขมันบริเวณท่อน้ำห้องครัวชั้น 1 ก่อนเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียสำนักวิทยบริการ

ภาพที่ 2 แสดงภาพเจ้าหน้าที่กำลังติดตั้งถังดักไขมันและทดสอบการทำงาน